

Смыслы порождаются – порождаются событием, и анализу этого смысла-события посвящены многие работы Делёза, требующие выхода за пределы традиционных построений, базирующихся на трансцендентализме и феноменологии. Местом, где возможно такое «выхождение за пределы» не только указанных философских стратегий, но и «статичного» понимания жизни и бытия, Делёз считает язык, и прежде всего его выразительную функцию. Смысл выражается предложением, но присутствует в вещах. Это разделяющая и, одновременно, соединяющая граница между вещами и предложениями. Но удержаться на такой кромке — большое искусство, доступное разве что Кэрроллу или стойкам [2, с.6].

Главный принцип философии Жюль Делёза, выдающегося философа современности, состоит не в том, чтобы отражать (рефлектировать) то, что выступает как налично данное. Речь, скорее, идет о созидании понятий, но не понятий о чем-то, что уже предсуществует и требует своего осмысления, а понятий о том, что еще должно стать объектом, чего пока нет «на самом деле» [2, с.5].

Любой текст, не являясь исторически важным документом, культурным наследием, шедевром мировой литературы, может быть видоизменен. Современное общество сталкивается с тем, что все больше и больше текстов, претендуя на звание "литературных", таковыми не является.

Текст литературно-художественного произведения представляет собой сложно организованную систему элементов, в которой зачастую не всегда удается найти и установить конечные, внешне ожидаемые отношения, выявить внутренние уровни, подойти к целостному воссозданию эстетически правильной картины со стороны читателя. Вполне целесообразно, что анализ художественного произведения допускает множественность подходов к его истолкованию и оценке.

Литература

1. Бахтин М.М. Автор и герой: К философским основам гуманитарных наук / М.М.Бахтин. – СПб. :Азбука, 2000. – 336 с.
2. Делёз Ж. Логика смысла / Пер. с фр. Я.И.Свирского / Ж.Делёз. – М.: Академический Проект, 2011. – 472 с..
3. Ясусс Г. К проблеме диалогического понимания // Вопросы философии. – 1994. – № 12. – С. 89.

УДК 37. 016: 81 – 028. 31: 81

МОРГУН А.В., МОЛНАР Г.Д.,
Мукачівський державний університет

ПРОБЛЕМИ МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ МОВОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН

На сучасному етапі розвитку і функціонування мови як діяльності особливу увагу вона привертає проблема визначення сутності мовленнєвої

діяльності, яку неможливо віднести лише до сфери мовознавчої науки, тому що у процесі її формування та розвитку беруть участь й інші науки, такі як фізіологія, психологія тощо.

Створення бази таких знань починається під час вивчення курсів «Вступ до мовознавства», «Загальне мовознавство», «Загальна та вікова психологія», де студенти ознайомлюються з поняттями мова і мовлення, вчать їх усвідомлювати як різні, але водночас взаємозумовлені явища мовної дійсності. На заняттях з курсу «Вступ до мовознавства» студенти отримують елементарні знання мови і мовлення, виробляють уміння їх розмежовувати, сприймати як наукові поняття. Вивчаючи дисципліну «Загальне мовознавство» студенти вже мають можливість спиратися на засвоєні відомості про мову і мовлення. На цьому етапі майбутні філологи узагальнюють набуті знання мови, розглядають фундаментальні загальнотеоретичні питання сучасного розуміння мови і мовлення, їх пізнавально-комунікативну сутність як об'єктів лінгвістичних досліджень і, таким чином, одержують наукове пояснення мовних фактів, філософськи осмислюють їх, що забезпечує добре усвідомлення всього курсу мовознавчих дисциплін як чіткої системи, складові якої взаємозумовлені й взаємопов'язані. Програма курсу «Загальне мовознавство» передбачає також з'ясування загальнотеоретичних і методичних питань сучасних поглядів на досліджувану проблему, вчить студентів-філологів виявляти діалектичний характер лінгвальної дійсності в цілому.

Починаючи вивчення теорії мовознавства з питань мова і суспільство, роль мови у формуванні суспільної свідомості, мова як особлива знакова система, де студенти засвоюють наукові відомості про мову як суспільне явище, викладач поступово підводить їх до розуміння наукового пояснення понять мова і мовлення; мова, мислення, свідомість; суспільна природа мови і мовленнєва діяльність.

Проте недостатньо повна характеристика процесу мовленнєвої діяльності у науковій літературі до певної міри ускладнює подальше розуміння матеріалу з історії мовознавчої науки, де вивчається історичний розвиток мовознавства. Наприклад, треба добре оперувати поняттями мова, мовлення, мовленнєва діяльність під час вивчення мовознавчих поглядів В.фон Гумбольда, який послідовно розрізняв мову та мовлення і не відривав їх від мислення; мову вчений розглядав як діяльність, що формується на основі процесу діяльності розуму, яка й передбачає мову: «Мова, – як вважав В. фон Гумбольдт, – є не продукт діяльності (ergon), а діяльність (energeia)» [4, с. 26].

В курсі «Загальне мовознавство» авторитетними є думки Ф. де Соссюра щодо мови, мовлення, мовленнєвої діяльності, оскільки вважається, що саме він стояв біля джерел розмежування мови і мовлення, визначення мовної діяльності, незважаючи на те, що, як уже відомо, ці явища були поміченими ще до нього (наприклад, В. фон Гумбольдтом).

Значення лінгвістичної спадщини Ф. де Соссюра є незаперечним, бо саме він зумів дати визначення аналізованим поняттям, що до нього ніхто не робив.

Тому, досліджуючи мовленнєву діяльність, необхідно спиратися на його праці. Між тим Ф. де Соссюр висловлює думку, на відміну від В. фон Гумбольдта, який, як уже зазначалося, вважає мовленнєву діяльність суспільним явищем, що “мовна діяльність має дві сторони: індивідуальну і суспільну, при чому, – як пише вчений, – зрозуміти їх окремо одна від одної неможливо”[5, с. 19].

У курсі «Загального мовознавства» студентами глибоко засвоюється вчення Ф. де Соссюра, що стосується лише понять мови і мовлення, а явище мовленнєвої діяльності розглядається побічно. Але ж саме його розуміння збагачує філологічну ерудицію студентів, допомагає краще усвідомити й інші явища мовної дійсності.

Таким чином, беручи до уваги складність мовознавчих понять, їх еволюцію, різноплановість думок учених, узагальнюючи їх, студентам необхідно дати чітке уявлення про мовленнєву діяльність, її види та значення в сучасній мовознавчій науці, що можливо зробити саме під час вивчення такого складного курсу як “Загальне мовознавство”, використовуючи досягнення сучасного наукового вчення про мовленнєву діяльність.

Література

1. Зимняя И.А. Лингвopsиxология речево́й деятельности / И.А.Зимняя. – Москва–Воронеж, 2001. – С.45.
2. Кочерган М.П. Загальне мовознавство / М.П.Кочерган. – К. : “Академія”, 1999. – С.50–51.
3. Семчинський С.В. Загальне мовознавство / С.В. Семчинський. – К. : “ОКО”, 1996. – С.257–259.
4. Удовиченко Г.М. Загальне мовознавство. Історія лінгвістичних учень / Г.М.Удовиченко. – К. : Вища школа, 1980. – С. 27–29.
5. Фердинан де Соссюр. Курс загальної лінгвістики / Фердинан де Соссюр. – К. : Основи, 1998.–С. 19.

УДК 329.05 (477)

ОСТАПЕЦЬ Ю.О.,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

СУЧАСНИЙ СТАН ТА РЕГІОНАЛЬНА КОНФІГУРАЦІЯ ПАРТІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Партійна система є однією з підсистем суспільства, яка може зазнавати суттєвих змін під впливом низки чинників. До таких чинників відносимо: соціально-політичні розмежування, виборчу систему, нормативно-правову основу функціонування партій, електоральні процеси тощо. Змінюється, як правило, її конфігурація, регіональна впливовість політичних партій, акторна структура. Відтак вивчення основних тенденцій розвитку партійної системи залишається одним із актуальних завдань вітчизняної політичної науки.

Актуалізується дослідження також неоднозначністю розвитку партійної системи України у континіумі «націоналізація – регіоналізація». З одного боку її еволюція пов’язана зі становленням загальнонаціональних партій, а з іншого

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>